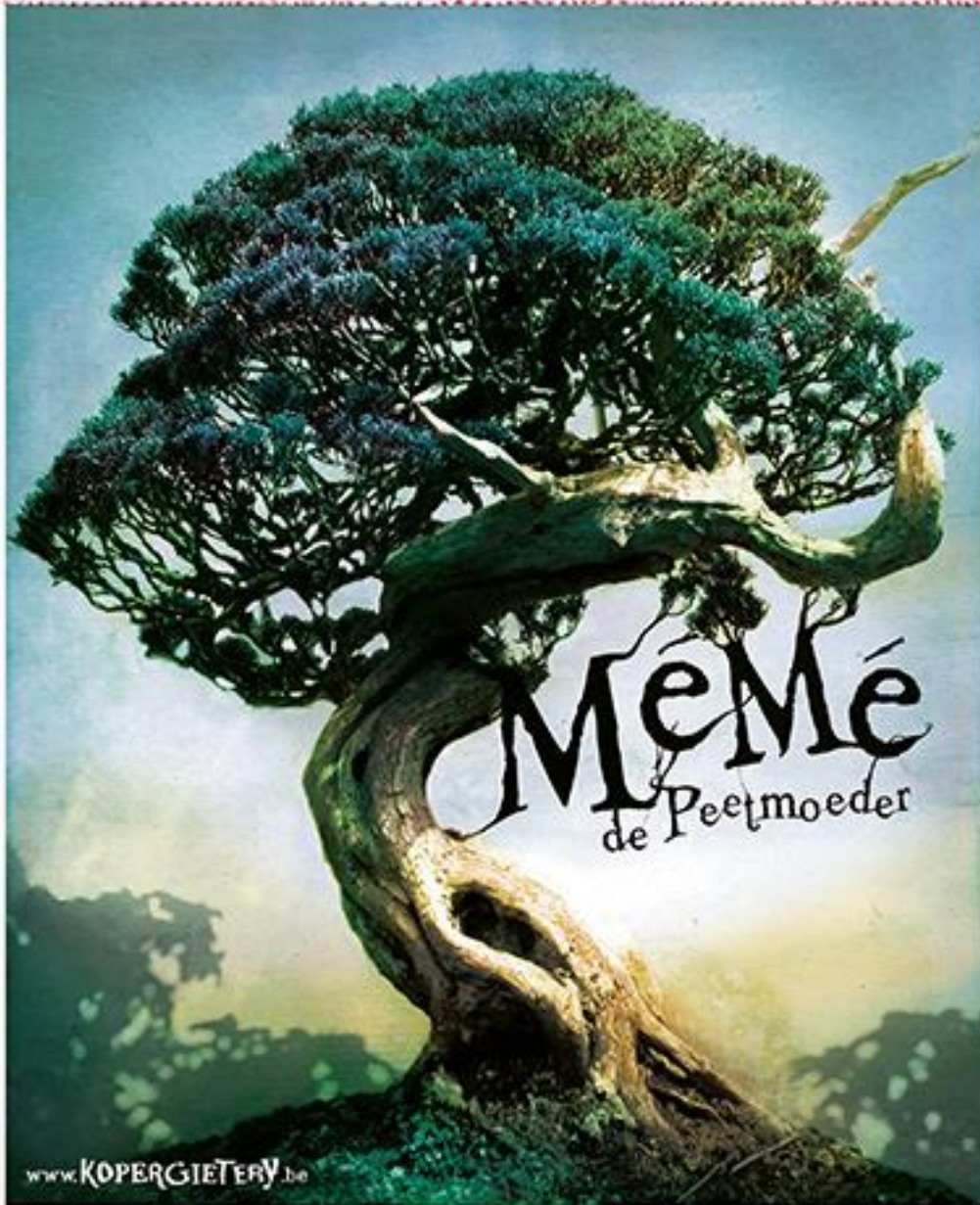

KOPERGIETERY

Mémé
de Peetmoeder

www.KOPERGIETERY.be

KOPERGIETERY presenteert

Mémé – De Peetmoeder (16+)

++ INTRO ++

Beste leerkracht

Niets is wat het lijkt. Dat geldt ook voor deze infomap.

Ze is namelijk de allereerste *light*versie van het omkaderingspakket dat we per voorstelling aanbieden. Samen met het Medialab van KOPERGIETERY lanceren we binnenkort twee extra tools om uw bezoek aan KOPERGIETERY en haar voorstellingen optimaal te kaderen.

Vanaf 2017 lanceert KOPERGIETERY haar **online platform voor scholen**. Op dit platform wordt een meer uitgebreide en interactieve omkadering van onze voorstellingen gepresenteerd, doorspekt met audio(visueel) materiaal. Bovendien biedt dit platform de mogelijkheid om in gesprek te gaan met spelers, makers en andere klassen.

In de toekomst wordt dit platform aangevuld met meer materiaal: een wiki over theater, interactieve theatergames, blogs en vlogs van bezoekers en artiesten,...

In januari 2017 beginnen de eerste testen met **de verdiepingssessies aan de Mediatafel** van KOPERGIETERY. Deze creatieve sessies, geënt op de leerplandoelstellingen, zijn apart te boeken na een bezoek aan de KOPERGIETERY en gaan dieper in op de theaterbeleving en de thema's van de bezochte voorstelling.

We informeren u binnenkort, via mail en website, over de hoe en wats.

Maar niet getreurd. De 'papieren' infomap zal blijven bestaan, dan wel in een *light*versie. Om uw bezoek aan KOPERGIETERY en haar voorstellingen optimaal te kaderen, reiken we u nog steeds de vertrouwde handvaten aan. Aan u om de kar te duwen!

'MÉMÉ DE PEETMOEDER' is een voorstelling van KOPERGIETERY, die een familie schetst en hoe deze kan veranderen wanneer geld in het beeld komt. Een voorstelling die thema's als jaloezie, afgunst, hebzucht, maar ook verlies en gemis aanraakt.

Dit resulteert in een *talige* voorstelling van ongeveer 90 minuten. Deze brochure kan je helpen de voorstelling met je klas voor te bereiden en na te bespreken. Het is niet de bedoeling alle opdrachten strak te doorlopen. Jij kent je klas het beste, en weet welke opdrachten het beste bij jouw leerlingen passen. Zie deze brochure niet als een keurslijf, eerder als bron van inspiratie!

Bedankt,

En veel kijkplezier!

Scholenwerking KOPERGIETERY

Ellen Preckler

Ilja van Autreve (Medialab)

Niels Nijs (Stagiair)

Reacties op de voorstelling? We lezen ze met veel plezier! Eén adres voor al jullie vragen en opmerkingen; **scholen@kopergietery.be**

++ INHOUDSOPGAVE++

++ INTRO++	2
++ OVER DE VOORSTELLING ++	5
++ OVER DE ACTEURS++	6
++ VOOR DE VOORSTELLING ++	7
++ NA DE VOORSTELLING ++	9
++ FILMTIPS ++.....	16
++ BOEKENTIPS ++	16

++ OVER DE VOORSTELLING ++

Ge leert ne mens pas ècht kennen als er geld mee gemoeid is.

Alle maskers vallen af.

Het achterste van elke tong krijgt men dan te zien.

En die tong kan al ne keer wreed vuil zijn ...

En giffig ...

En genadeloos ...

Er vloeien woorden waar men later spijt van krijgt ...

Maar blijkbaar is geld al dat telt:

Een familieverhaal.

Pa is dood.

Ma leeft.

De ene zoon is gebleven, de andere vertrokken.

Maar elk jaar komen ze samen. Een keer.

Een gouden regel van ma.

Dan wordt er een foto getrokken ..

Onder de treurwilg ... die Pèpé nog met zijn eigen handen heeft geplant ...

Het is op zo nen dag dat het spel begint ...

Voor Mémé - de Peetmoeder - werkten Johan en Jan voor de eerste keer echt artistiek samen.

Ze creëerden een familie-epos waar geld en hebzucht centraal staan, met ontwrichte familierelaties tot gevolg. Ze snijden hiermee een gegeven aan dat van alle tijden en alle families is: eens er (veel) geld bij komt kijken, loopt het fout. Ze gaan op zoek naar het demonische kantje dat schuilt in zo goed als elk van ons. Maar in Mémé - de Peetmoeder - legt de ontstane ontwrichting iets helemaal anders bloot.

Een groot verdriet...

In de voorstelling wordt in bepaalde korte scènes gerookt.

EEN PRODUCTIE VAN KOPERGIETERY

CREATIE: Johan De Smet & Jan Sobrie

SPEL: Reinhilde Declair, Laurence Roothoof, Lukas Smolders, Jan Sobrie

ART DIRECTION: Giovanni Van Hoemaker

LICHT: Jeroen Doise

KLANK: Korneel Moreaux

TECHNIEK: Helmi Demeulemeester, Koen Demeyere, Bardia Mohammad, Sebastien Van Huffel

MET DE STEUN VAN Het Vlaams Fonds voor de Letteren

++ OVER DE ACTEURS++

Jan Sobrie creëerde voor KOPERGIETERY de succesvolle monoloog Titus. Daarnaast schreef hij de tekst voor Het verdriet aan de overkant (regie: Eva Bal) en maakt hij samen met Geert Vandyck Remember me. Samen met Peter Monsaert creëerde hij Fimosis en Hola Que Tal voor Theater Antigone. Nog voor datzelfde huis speelde/creëerde hij Bekdichtzitstil (coproductie met Theater Artemis) en Woody (coproductie Lazarus). Voor televisie vertolkte hij een hoofdrol in de dramaserie Zuidflank (VTM).

Reinhilde Declair is actrice en regisseuse. Ze speelt/de o.a. bij Arca, het Fakkeltheater, de Blauwe Maandag Compagnie, de Internationale Nieuwe Scène, Het Toneelhuis en Theater Antigone. Op het scherm was ze te zien als 'moemoe' Vangenechten in de serie Van vlees en bloed, als Nora in De ronde en in tal van Vlaamse tv-reeksen. In 2007 richtte ze het sociaalartistiek theater Tutti Fratelli op in Antwerpen. Tutti Fratelli maakt theater met kansarmen. Reinhilde Declair ontving in 2011 de Louis Paul Boonprijs, een prijs voor kunstenaars die uitblinken in aanschappelijke betrokkenheid. In 2015 ontving ze het Ereteken van de Vlaamse Gemeenschap.

Laurence Roothoof studeerde in 2011 af aan de toneelacademie in Maastricht. Ze was onder meer te zien in de producties Almschi! (SKaGeN en Octopus), De eenzaamheid van de priemgetallen (Matzer theaterproducties), CCC, de vette jaren zijn voorbij (SKaGeN), Giovanni (Cie Cecilia), De verwondering (Toneelhuis) en Exhibit (House Crying Yellow Tears). Daarnaast speelde ze de hoofdrol in de Nederlandse langspeelfilm Silent City (Threes Anna) en was ze te zien in de tv-serie Marsman (één).

Lukas Smolders werkt als acteur voor diverse productie- en theaterhuizen. Van 2007 tot 2013 was Lukas vast verbonden aan het Nederlandse Ro Theater. Lukas was/is recent te zien in o.a. de theatervoorstellingen Hedda Gabbler (Toneelhuis, KVS), Alice (Abattoir Fermé) en Ivanov (Theater Malpertuis). Hij speelde tevens in de tv-serie Flikken (1999-2009), de film Gaston's War (1997) en de tragikomische reeks Den Elfde van den Elfde (Eén, regie: Tom Van Dyck).

Johan De Smet is theatermaker en artistiek leider van KOPERGIETERY. Hij creëerde o.a. De legende van Woesterdam (coprod. studio Orka), Gebroken dromen (coprod. Mambocito Mio), De geschiedenis van de wereld (samen met Titus De Voogdt) en PITCHbull (samen met Joris Hessels, Compact Disk Dummies en Amaryllis Uitterlinden).

++ VOOR DE VOORSTELLING ++

AFFICHE/TITEL

Bespreek met de leerlingen de titel. Vraag hen waar het stuk over zal gaan. Licht nadien kort toe aan de hand van de korte inhoud.

Op de affiche pronkt een bonsai-boom.
Waar staat een bonsai meestal symbool voor?
Laat de leerlingen eventueel informatie opzoeken.

De bonsai vindt zijn oorsprong in de Chinese cultuur waar het als geschenk door de rijken werd gegeven. Daarna verhuisde het ritueel naar Japan waar de kunst van het kweken verder werd verfijnd. Deze bomen konden enkel gebruikt worden ter versiering. Omdat ze dus geen enkel praktisch nut bezaten, werden ze als heilig beschouwd. Hoewel ze voor niets gebruikt werden, was hun symboliek wel des te groter. Hun uitzonderlijke vormen deden denken aan de vormen van yoga beoefenaars die met regelmaat hun ledematen in de meest gekke knopen leggen, waardoor de levensenergie stromen zichzelf voeden en daardoor voor een lang leven zouden moeten zorgen. De bonsai zou een teken van geluk zijn, voor een voorspoedig en lang leven¹.

Lees onderstaande quote uit de voorstelling:

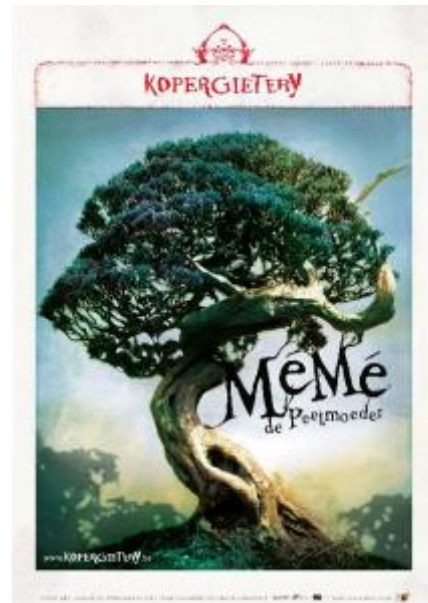
*“ Snijd uw pijn harder dan een kettingzaag ?
Daalt uw pijn dieper dan de diepste wortels van de grootste boom?
Laat uw verdriet dan doorbloeien tot één blijvende herinnering !
De bonsai bij Van Eeckhout..” (Laurent)*

Na het opzoeken van de betekenis van de bonsai, het lezen van de korte inhoud en bovenstaande quote; hoe kan de bonsai in de voorstelling passen?

FAMILIE

De voorstelling vertelt een verhaal over een familie die te maken heeft gehad met een verlies en zijn zoektocht om hiermee om te gaan. Maar ook een familie die ondanks alles vasthoudt aan tradities en gewoonten en die het familiebedrijf, een tuinbedrijf, draaiende willen houden. Bespreek met de leerlingen of zij ook gewoonten, rituelen hebben in hun familie.

¹ Baran, R. (z.d.)

Wat betekent 'genealogie'?

Genealogie is een discipline van de geschiedkunde die zich bezighoudt met voorouderlijk onderzoek en de afstamming van een familie.

Onderga met de leerlingen zelf 'genealogisch onderzoek'. Maak met andere woorden met de leerlingen een stamboom. Gebruik hiervoor de bonsai op de affiche als basis. Positioneer jezelf in het midden en stel je familie visueel voor op de takken.

++ NA DE VOORSTELLING ++

AFFICHE/TITEL

Bespreek opnieuw de affiche. Hoe verhouden de beelden zich tot de voorstelling?

Enkele richtvragen:

- Waarom staat er een boom op de affiche? Wat voor rol speelt deze in het theaterstuk?
- Wat symboliseert de boom?
- Wat symboliseert Mémé?
- Wat is de link tussen Mémé en de bonsai?

HET BEGRIP FAMILIE

Ik ben fier op mijn kinders.

Fier op de grond waarop we staan.

Fier op de zaak. (Mémé)

Mémé zegt fier te zijn op haar kinderen. Hoe toont ze dit in de voorstelling? Is ze werkelijk fier op haar familie?

Hoe wordt deze "familie" voorgesteld in de voorstelling? Hoe belangrijk vinden de personages familie?

Bv: Voor Maxence is familie niet noodzakelijk belangrijk.

Bv: Voor Mémé is familie het allerbelangrijkste. Het is een bron van steun en hulp en basis voor de familiezaak,

Bv: Voor Laurent ligt de situatie complex. Aan de ene kant is hij blij zijn familie te hebben en wil hij rekenen op hun hulp maar anderzijds steekt hij een mes in de rug van Mémé...

Wat de ene onder familie verstaat, betekent niet noodzakelijk hetzelfde als wat een ander hieronder begrijpt. Hetzelfde met gezin. Je hebt hechte gezinnen, minder hechte gezinnen, kerngezinnen, een huishouden, verwantschap,...Allemaal vormen van verbondenheid maar steeds met een andere dynamiek. Bespreek met de leerlingen wat zij vinden wat onder familie valt. Verken met de leerlingen verschillende gezinsvormen.

Maxence staat samen met Laurent een beetje buiten de familie. Mémé staat duidelijk aan het hoofd van de familie en beschermt Luc, die vaak wordt bekritiseerd door Laurent. Het is een intense familie-dynamiek.

Hieronder vind je een boom, geïnspireerd door 'The Blob Tree', ontwikkeld door Pip Wilson in de jaren '70 (Pip Wilson BHP, 2016). Hij stelt visueel een groep mensen voor en hoe die zich tegenover elkaar verhouden. Hoe deze mensen zich voelen in de groep.

Bv: het ene figuur helpt een andere op de tak

Bv: het ene figuur duwt een ander uit de boom

Bv: één figuur ligt onderaan de boom en voelt zich uitgesloten

Bv: ...

Afbeelding 1 Which Blob Do You Feel Like Today? (Amazon, 2008).

Het is een manier om de dynamiek in een groep te begrijpen.

Stel nu zelf met de leerlingen de groep voor aan de hand van de 'blob-tree'. Laat iedere leerling een 'blob-mannetje' inkleuren die het best zijn/haar positie in de groep voorstelt. Kijk hierbij ook naar de emoties van de mannetjes, louter dan enkel zijn/haar positie in de boom. De leerlingen kunnen deze boom ook gebruiken om hun familie (of de familie Van Eeckhout) voor te stellen.

MEDIALAB

Tijdens onze verdiepingssessies gaan we verder in op de blobtree opdracht.

We maken onze eigen blobtree aan de Mediatafel!

Afbeelding 2 The Blobtree, naar Pip Wilson

OMGAAN MET VERLIES

Thema's als verdriet en verlies komen sterk aan bod in de voorstelling.

Het verdriet over wat gebeurde met Viola, het verlies van familie, het verdriet van Maxence,...

Hoe gaan de personages in Mémé-De Peetmoeder om met dit verdriet?

Bv: Luc wordt kwaad wanneer hij nadenkt over de gebeurtenissen

Bv: Laurent verdringt wat gebeurt is

Bv: Mémé probeert er niet aan te denken maar verliest af en toe de controle

Bv: Maxence verdringt het verlies van haar familie

Bespreek eventueel met de leerlingen hoe zij omgaan met verlies? Hebben ze tips voor de personages?

VERKENNEN VAN DE SCHULDMORAAL/ETHIEK

Luc, komt uit diene boom

Kom hier zeg ik u

Ik hoop dat ge dermee leert leven

Het is uw schuld !

[...]

Stop met bleiten

Uw tranen komen te laat

Ze is er niet meer

[...]

Ik spreek niet meer tegen u ...

En ge moet op gene frank rekenen, later! (Luc)

Bespreek bovenstaande quote uit de voorstelling.

Luc krijgt de schuld van wat gebeurde met Viola. Zijn vader neemt hem het ongeluk kwalijk. Op deze manier wordt Luc heel schuldbewust. Is dit herkenbaar? Bvb uit andere films, boeken, tv-series, ...

Zijn er culturele verschillen wat betreft de schuldmoreel? Krijgen kinderen dit vanaf hun geboorte met zich mee? Is dat typisch voor een Belgisch- Vlaams gezin? Wat zijn de kenmerken van zo'n typisch Vlaams gezin? Vind je sommige van deze kenmerken terug in de voorstelling?

Bv: Voortzetting van het familiebedrijf staat boven het welzijn van het gezin

Bv: De oudste kinderen zorgen voor de jongere kinderen terwijl de ouders in de zaak staan

Laurent stelt voor de bonsai te gebruiken als een soort rouwkaartje. Hij probeert om zo geld te winnen uit verlies. Bespreek met de leerlingen het idee. Is dit ethisch/onethisch/...? Voer een debat met de leerlingen en probeer actuele voorbeelden te zoeken over commercialisering van het rouwgebeuren.

Google het artikel: "De prijs van de dood: Transnationalisering en commercialisering van Surinaams-Creoolse doodstruelen" (Yvon Van Der Pijl,). Ze spreekt over de vermarkting van de rouw. Wat kan dit betekenen? Leg de link met de voorstelling.

DE ROL VAN GELD

*"Mij pa zei altijd.
Geld alleen maakt niet gelukkig.
Ge hebt ook goud nodig.
Iederéén wil geld.
Wat the fuck.
Iedereen wil geld.
Daarom noemen ze het: geld.
Iedereen die zegt ik wil geen geld, is ne fucking leugenaar." (Laurent)*

Bespreek bovenstaande quote van Laurent. Maakt geld gelukkig?

Bekijk de volgende TED Talk van Michael Norton over hoe geld inderdaad geluk kan kopen.

https://www.ted.com/talks/michael_norton_how_to_buy_happiness/transcript?language=en

Bespreek met de leerlingen de TED Talk. Zijn ze het (on)eens met Michael Norton? Overleg met de leerlingen ook wat geld in de voorstelling doet met de familie. Is het geluk dat Laurent hoopt te 'kopen' het waard om zijn familie aan de kant te schuiven? Bespreek met de leerlingen de waarde van geld tegenover de waarde van familie. Weegt het ene zwaarder door dan het andere?

DE ACTUELE ERFENISKWESTIE

Een groot deel van de gebeurtenissen in Mémé De Peetmoeder worden in gang gezet door wat gebeurt met de erfenis. Hoe kwam dit aan bod in de voorstelling?

Zou dit in een ideaaltypisch Belgisch gezin ook kunnen gebeuren? Hieronder vind je de Belgische wettekst over het erfrecht:

Erven. Wie zijn volgens de wet onze erfgenamen?

Wanneer de overledene, ook erflater genoemd, geen testament of huwelijkscontract heeft opgemaakt, wijst de wet de erfgenamen aan.

Algemene principes:

De wetgever heeft een rangschikking opgesteld en de erfgenamen ingedeeld in vier orden volgens bloedverwantschap, te weten:

alle afstammelingen van de erflater: kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen,

als de overledene geen afstammelingen nalaat: de ouders van de erflater samen met zijn broer(s) en zuster(s) en/of hun afstammeling(en)

als de overledene noch afstammelingen, noch broer(s), zuster(s) en/of hun afstammeling(en) nalaat: alle bloedverwanten in opgaande lijn: ouders, grootouders, overgrootouders,...

als de overledene geen erfgenamen van eerste, tweede of derde orde nalaat: ooms, tantes en hun nakomelingen (neven en nichten dus), grootooms, groottantes. Een hogere orde sluit een lagere steeds uit.

Binnen de orde bepaalt de graad of men al dan niet erft.

In rechte lijn zijn er zoveel graden als er generaties zijn tussen de personen.

Zo is er tussen ouders en hun kinderen 1 generatie. Zij staan dus tot elkaar in de 1ste graad.

Tussen grootouders en kleinkinderen telt men 2 generaties. Zij staan tot elkaar in de 2de graad.

In de zijlijn bepaalt men de graad via de gemeenschappelijke stamouders. Men telt de generaties vanaf de overledene tot de gemeenschappelijke stamouder in opgaande lijn. Vanaf deze stamouder daalt men vervolgens af tot aan de erfgenaam. Een zuster is bijvoorbeeld een bloedverwante in de 2de graad.

Twee neven staan tot elkaar in de 4de graad. Er wordt dus geteld via ouders, respectievelijk grootouders (gemeenschappelijke stam).

De regels van orde en graad worden samen toegepast. Op deze regels bestaan twee uitzonderingen: de plaatsvervulling en de kloving.

Plaatsvervulling doet zich voor wanneer een bloedverwant die zelf zou geërfd hebben reeds overleden is ofwel de nalatenschap heeft verworpen dan wel onwaardig is om te erven.

Onwaardig om te erven is de persoon die de overledene heeft vermoord of een poging hiertoe heeft gedaan. Daarnaast kan iemand die veroordeeld is voor het toebrengen van slagen en verwondingen, voor verkrachting of sommige, andere geweldfeiten, eveneens door de rechter als onwaardig tot erven worden verklaard.

Zijn plaats wordt ingenomen door zijn dichtste afstammelingen, die samen dan het deel krijgen dat normaal zou zijn toegekomen aan de vervangen erfgenaam. Zo zullen de kleinkinderen van de erflater (hun grootvader) samen de plaats innemen van hun vader (die overleden is, verworpen heeft of onwaardig is verklaard).

Als een overledene geen echtgenoot of afstammelingen en geen broers en/of zusters en/of afstammelingen van broers en/of zusters nalaat, is er sprake van kloving. In dit geval wordt de nalatenschap gesplitst in twee helften, waarvan de ene helft toekomt aan de bloedverwanten via vader (vaderlijke lijn) en de andere helft aan de bloedverwanten via moeder (moederlijke lijn). De regels van orde en graad worden dan binnen elke lijn afzonderlijk toegepast.

Bron: Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, 2016

Zoek met de leerlingen actuele voorbeelden van erfeniskwesties die families dreigt uiteen te scheuren.

Enkele voorbeelden:

Ruzie om erfenis Douwe Egberts (van de Crommert, R. & Mos, B. (2014). *Ruzie om erfenis Douwe Egberts*. De Telegraaf. Geraadpleegd via <https://www.pressreader.com>)

Ruzie om erfenis Robin Williams (Verstraete, A. (2015). *Ruzie tussen erfgenamen Robin Williams over erfenis escaleert*. De Redactie. Geraadpleegd via <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/cultuur%2Ben%2Bmedia/film/1.2419377>)

Afbeelding 3 *Ruzie om erfenis Robin Williams escaleert* (Verstraete, 2015).

Het erfrecht is actueel onderhevig aan een intense discussie binnen onze huidige regering. Zo wil de politieke partij GROEN ook vriendschap wettelijk erkennen zodat het mogelijk wordt om aan vrienden/huisgenoten/... te erven (Jong Groen, z.d.). Lees meer over de discussie via onderstaande link. Bespreek met de leerlingen wat zij hiervan denken? Wat zijn positieve punten/valkuilen, ...

<http://www.jonggroen.be/standpunt/wettelijke-vriendschap>

++ FILMTIPS ++

The GODFATHER TRILOGIE (16+) (Francis Ford Coppola)

The aging patriarch of an organized crime dynasty transfers control of his clandestine empire to his reluctant son.

IMDB: <http://www.imdb.com/title/tt0068646/>

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=sY1S34973zA>

UNE FAMILLE À LOUER (Jean-Pierre Améris)

Introvert, neurotisch en depressief. Paul-André heeft eigenlijk maar één iets in het leven en dat is zijn kapitaal. Hij verveelt zich stierlijk in zijn veel te grote villa. Tot hij Violette op tv ziet: een gearresteerde moeder (ze stal een kip in de supermarkt!) smeekt om hulp. Ze dreigt haar kinderen te worden afgenomen. Plots beseft Paul-André wat hij mist: de warmte van een gezin. Hij besluit haar een zakelijk voorstel te doen: in ruil voor het inlossen van haar schuldenberg, wil hij drie maanden bij hen komen inwonen

IMDB: http://www.imdb.com/title/tt3811986/?ref=mv_sr_1

Trailer: https://www.youtube.com/watch?annotation_id=annotation_3516315313&feature=iv&src_vid=aE72h67SnT8&v=ePp-INdAR_U

TED TALKS:

Ted Talks to watch when your family is driving you nuts

https://www.ted.com/playlists/260/talks_to_watch_when_your_famil

++ BOEKENTIPS ++

THE GODFATHER (1972) (Mario Puzo)

FAMILIES AND HOW TO SURVIVE THEM (1984) (John Cleese & Robin Skynner)

